

KARELIA-AMMATTIKORKEAKOULU
Metsätalouden koulutusohjelma

Markus Nummi

METSÄVAKUUTUSEHTOJEN EROT ERI VAKUUTUSYHTIÖISSÄ

Opinnäytetyö
Toukokuu 2017

OPINNÄYTETYÖ

Toukokuu 2017

Metsätalouden koulutusohjelma

Karjalankatu 3
80200 JOENSUU
013260600

Tekijä

Markus Nummi

Nimeke

Metsävakuutusehtojen erot eri vakuutusyhtiöissä

Tiivistelmä

Suurimmalla osalla suomalaisista vakuutusyhtiöistä on tuotteissaan myös metsävakuutuksia. Niiden ehdot saattavat poiketa toisistaan paljonkin, ja keskeisiä eroja voi olla vaikea selvittää ostopäätöstä tehtäessä. Tässä tutkimuksessa on vertailtu suomalaisten vakuutusyhtiöiden metsävakuutusehtoja toisiinsa, ja tarkoituksena on helpottaa ostopäätöksen tekemistä sekä selkeyttää vakuutusehtojen keskeisiä eroja. Tutkimusmenetelmänä on käytetty laadullista vertailevaa analyysiä. Tutkimuksessa käytetty aineisto on hankittu vakuutusyhtiöiden verkkosivuilta, ja se on vapaasti kaikkien saatavilla.

Tutkimukseen on valittu vertailtaviksi vakuutusyhtiöiksi LähiTapiola, Op Vahinkovakuutus, Pohjantähti Keskinäinen vakuutusyhtiö, Fennia, If Vahinkovakuutus ja Turva. Yhtiöt on valittu niiden tunnettuuden ja markkina-aseman perusteella. Finanssialan keskusliiton mukaan tähän tutkimukseen valittujen vakuutusyhtiöiden markkinaosuudet olivat vuonna 2014 yhteenlaskettuna 95,7 %.

Tutkimus on suoritettu viemällä eri yhtiöiden ehtoja taulukoihin ja vertailemalla näitä ehtokohtia keskenään. Taulukoista saadut tiedot on tiivistetty helpommin ymmärrettävään muotoon tulososiossa. Tutkimustuloksista on nähtävissä esimerkiksi se, että lähes jokaisessa tutkimukseen valitussa ehtokohdassa jonkin vakuutusyhtiön ehdot poikkesivat merkittävästi muista.

Kieli

suomi

Sivuja 27

Liitteet 13

Asiasanat

Metsävakuutus, metsätuhot, vakuutusehdot

THESIS

May 2017

Degree Programme in Forestry

Karjalankatu 3
FI 80200 JOENSUU
FINLAND
013 260 600

Author

Markus Nummi

Title

Forest Insurances Differences Between Insurance Companies.

Abstract

Most of Finnish insurance companies also have forest insurances as their products. The terms and conditions of insurances may vary widely, and the main differences between insurances can be difficult to find out. This study compares the forest insurance terms and conditions of Finnish insurance companies with each other, with the aim of facilitating the purchase decision and clarifying the main differences between the insurance terms and conditions. A qualitative comparative analysis has been used as a research method in this study. The material used in the study has been obtained from the insurance companies web sites and it is freely accessible to all.

Insurance companies selected to this study are LähiTapiola, Op, Pohjantähti Mutual Insurance Company, Fennia, If and Turva. The companies have been selected because of their reputation and market position. According to Finnish financial industry, the market shares of insurance companies selected for this survey were in 2014 totaling 95.7%.

The study has been done by taking details from insurance terms and conditions to Excel sheets and compared the sheets with each other. The data from the sheets is compressed to easily understood form in the result section. From the results can be seen, for example, that almost in every condition selected to this study, there are differences in terms of some company when compared to the terms and conditions of other companies.

Language

Finnish

Pages 27

Appendices 13

Keywords

Forest insurances, insurance, terms and conditions

Sisältö

1	Johdanto.....	9
2	Vakuutusyhtiöiden esittely	5
2.1	LähiTapiola.....	5
2.2	OP Vahinkovakuutus	5
2.3	Pohjantähti.....	5
2.4	Fennia	6
2.5	If Vahinkovakuutusyhtiö.....	6
2.6	Turva	7
3	Metsävakuutus.....	7
3.1	Ainaismetsävakuutukset.....	7
3.2	Nykyiset metsävakuutukset	8
4	Metsätuhot ja niiden ehkäisy.....	8
4.1	Myrskytuhot	8
4.2	Metsäpalot.....	9
4.3	Jyrsijätuhot	10
4.3.1	Myyrät	10
4.3.2	Majavat.....	10
4.4	Lumituhot.....	11
4.5	Sienituhot.....	12
4.5.1	Juurikäävät.....	12
4.5.2	Versosurma.....	12
4.5.3	Männynversoruoste.....	13
4.6	Hyönteistuhot.....	13
4.6.1	Tukkimiehentäi	13
4.6.2	Kirjanpainajat	14
4.6.3	Ytimennävertäjät	15
4.7	Metsätuhojen ehkäisy.....	16
5	Tutkimuksen tavoitteet.....	16
6	Tutkimusmenetelmän valinta ja aineiston kerääminen	17
7	Ehtojen erot	18
7.1	Myrskytuhot	18
7.2	Metsäpalot.....	19
7.3	Jyrsijätuhot	19
7.4	Lumituhot.....	20
7.5	Sienituhot.....	20
7.6	Hyönteistuhot.....	21
7.7	Korvaamisen rajoitukset ja vakuutusturvien yleiset rajoitukset	21
7.7.1	Vahingoittuneen puuston ja taimikon vähimmäismäärä	22
7.7.2	Istutettaville taimille aiheutunut vähimmäisvahinko	22
7.7.3	Bioenergiaksi tarkoitettulle hakkuutähteelle aiheutunut vähimmäisvahinko	23
7.8	Korvauksen määrän perusteet.....	23
7.9	Metsän viljelykustannukset siemenpuille aiheutuneissa vahingoissa.....	24
8	Pohdinta.....	25
	Lähteet.....	26

Liitteet

Liite 1. Taulukko 1. Mitä metsäpalovakuutuksesta korvataan?

- Liite 2. Taulukko 2. Vahingoittuneen puuston vähimmäismäärä.
- Liite 3. Taulukko 3. Vahingoittuneen taimikon vähimmäismäärä.
- Liite 4. Taulukko 4. Istutettaville taimille aiheutuneen vahingon vähimmäismäärä.
- Liite 5. Taulukko 5. Hakkuutähteelle aiheutuneen vahingon vähimmäismäärä.
- Liite 6. Taulukko 6. Mitä vakuutus ei korvaa?
- Liite 7. Taulukko 7. Hyönteisten aiheuttama tuho – mitä korvataan?
- Liite 8. Taulukko 8. Sienitautien aiheuttamat vahingot.
- Liite 9. Taulukko 9. Jyrsijöiden aiheuttamat vahingot.
- Liite 10. Taulukko 10. Myrskyn aiheuttamat vahingot.
- Liite 11. Taulukko 11. Lumen aiheuttamat vahingot.
- Liite 12. Taulukko 12. Vahinkojen korvaamisen perusteet.
- Liite 13. Taulukko 13. Metsän viljelykustannukset siemenpuiden vahingoissa.

1 Johdanto

Suomalaisilla vakuutusmarkkinoilla on lähes jokaisella vakuutusyhtiöllä tuotteissaan myös metsävakuutuksia. On hyvin yleistä että metsävakuutuksen kattavuus on jaettu yhtiöissä eri vakuutustasoille joita voivat olla tyypillisimmässä tapauksessa esimerkiksi suppea taso, keskitaso ja laaja vakuutustaso. Vakuutustasojen mukaan määräytyy vakuutuksen kattavuus ja hinta. Tässä opinnäytetyössä ei kuitenkaan erotella erilleen eri vakuutustasoja yhtiöissä, eikä metsävakuutusta ja metsäpalovakuutusta toisistaan, vaikka ne olisivatkin vakuutusyhtiössä eriteltynä eri tasoihin.

Vakuutusehtojen korvausehdoissa ja -menettelyissä voi kuitenkin olla suuria eroja valitusta vakuutustasosta huolimatta ja asiakkaan voi olla vaikea ymmärtää vakuutusten ehtoja ja käytännön eroja. Tässä opinnäytetyössä ehtoja pyritään vertailemaan ja selventämään niin, että itselleen parhaiten soveltuvan vakuutuspaketin ostaminen on helpompaa.

Aihevalinta on syntynyt tutkijan omasta kiinnostuksen kohteesta metsävakuutukseen, eikä siihen tai tähän opinnäytetyöhön ole niin ollen päässyt vaikuttamaan ulkopuoliset tekijät tai toimeksiantajat. Vakuutusehdot ovat julkisia ja niin ollen kaikkien vapaasti saatavilla esimerkiksi vakuutusyhtiöiden verkkosivuilta.

2 Vakuutusyhtiöiden esittely

2.1 LähiTapiola

LähiTapiola-ryhmä on asiakkaiden omistama keskinäiseen yhtiömuotoon pohjautuva yhtiöryhmä. LähiTapiolan juuret ovat 1700- ja 1800-luvun paloapuyhdistyksissä, mutta LähiTapiola-ryhmä aloitti virallisesti toimintansa 1.1.2013, kun Lähi-vakuutus ja Tapiola yhtiöt fuusioituivat. LähiTapiola-ryhmään kuuluvat nykyään valtakunnalliset; LähiTapiola Vahinkovakuutus, LähiTapiola Henkiyhtiö, LähiTapiola Varainhoito, LähiTapiola Kiinteistövarainhoito sekä alueyhtiöt. LähiTapiolan alueyhtiöiden verkostoon kuuluu 20 alueellista keskinäistä vakuutusyhtiötä. (Lähitapiola 2016.)

LähiTapiolan henkilöstömäärä on noin 3400 henkilöä ja omistaja-asiakkaita on noin 1,6 miljoonaa. LähiTapiolan pääjohtajana toimii tällä hetkellä Erkki Moisan-der. (Lähitapiola 2016.)

2.2 OP Vahinkovakuutus

OP Vahinkovakuutus, Op-Pohjola tai lyhyemmin pelkkä OP, on Suomen johtava vahinkovakuuttaja (Osuuspankki 2017a). OP vahinkovakuutustoiminnan muodostavat OP-Yrityspankkiin kuuluvat A-vakuutus, OP vakuutus, Eurooppalainen ja Baltiassa toimivat Seesam-yhtiöt (Osuuspankki 2017c).

OP Vahinkovakuutus on osa OP-finanssiryhmää. OP ryhmä muodostuu 180 osuuspankista sekä niiden omistamasta keskusyhteisö OP osuuskunnasta sekä sen tytär- ja lähiyhteisöistä. (Osuuspankki 2017b.) OP-ryhmän liiketoiminta-alueet ovat vahinkovakuutus, pankkitoiminta ja varallisuudenhoito (Osuuspankki 2017c). Op vahinkovakuutuksen liiketoiminnanjohtajana toimii tällä hetkellä Olli Lehtilä (Osuuspankki 2017d).

2.3 Pohjantähti

Pohjantähti Keskinäinen Vakuutusyhtiö on vuonna 1895 perustettu vakuutusyhtiö. Vakuutusyhtiön edeltävinä niminä toimivat vuosina 1895–1932 Hämeenläänin Palovakuutusyhtiö, vuosina 1932–1985 Keskinäinen Hämeenläänin Palovakuutusyhtiö, 1985–1996 Hämeen Vakuutus Keskinäinen Yhtiö ja vuonna 1996 yhtiön uudeksi nimeksi on otettu Pohjantähti Keskinäinen Vakuutusyhtiö. (Pohjantähti Keskinäinen Vakuutusyhtiö 2017a.)

Pohjantähti palvelee 40 toimipisteessä Suomessa, ja se työllistää tällä hetkellä noin 330 henkilöä. (Pohjantähti Keskinäinen vakuutusyhtiö 2017b. Pohjantähden toimitusjohtajana toimii tällä hetkellä Arto Jurttila. (Pohjantähti Keskinäinen Vakuutusyhtiö 2017a.)

2.4 Fennia

Fennia on osa Fennia-konsernia johon kuuluvat vahinkovakuuttamista tarjoava Fennia, vapaaehtoisia henki-, eläke-, ja säästövakuutuksia tarjoava Henki-Fennia sekä varainhoitopalveluja tarjoava Fennia varainhoito Oy. Fennia-yhtiö on keskinäinen yhtiö, eli sen omistavat asiakkaat. Henki-Fennia on Fennian omistama osakeyhtiö ja Fennia varainhoito Oy on Henki-Fennian tytäryhtiö. (Fennia 2017a.)

Fennia-konsernin synty juontaa juurensa vuoteen 1882 jolloin perustettiin Palovakuutusosakeyhtiö Fennia. Tämän jälkeen niminä ovat toimineet muun muassa vuodesta 1984 vuoteen 2001 Keskinäinen Yhtiö Yrittäjänvakuutus-Fennia ja vuodesta 2001 eteenpäin Keskinäinen vakuutusyhtiö Fennia. (Fennia 2017b.)

Fennialla on Suomessa 38 palvelukonttoria sekä 14 vakuutusedustajien myyntipistettä (Fennia 2017c). Fennia työllistää tällä hetkellä yli tuhat vakuutusalan työntekijää. Työntekijöistä noin 60 prosenttia työskentelee Helsingin toimipaikassa ja loput noin 40 prosenttia työskentelevät eri puolilla Suomea eri toimipaikoissa. Fennian toimitusjohtajana toimii Antti Kuljukka. (Fennia 2017d.)

2.5 If Vahinkovakuutusyhtiö

If on Sampo Oyj:n omistama, markkina-asetaltaan pohjoismaiden johtava vahinkovakuutusyhtiö. Yhtiöllä on noin 3,6 miljoonaa asiakasta. If tarjoaa vahinkovakuutuksia Suomen lisäksi Norjassa, Ruotsissa, Tanskassa ja Baltiassa sekä yksityishenkilöille että globaaleille suuryrityksille. (If 2017a.)

Ifin liiketoiminta-alueita ovat henkilöasiakkaat, yritysasiakkaat, suurasiakkaat sekä Baltia. Baltia muodostaa oman liiketoiminta-alueensa koska sille on muista liiketoiminta-alueista huomattavasti poikkeavat markkinaedellytykset. (If 2017b.)

Tällä hetkellä If työllistää 6176 henkilöä. Ifin toimitusjohtajana toimii Torbjörn Magnusson ja yhtiön pääkonttori sijaitsee Tukholmassa. (If 2017c.)

2.6 Turva

Keskinäinen vakuutusyhtiö Turva on suomalainen vahinkovakuutusyhtiö. Turva on perustettu Tampereella vuonna 1910 ja sen nimenä oli tuolloin Hämeen Työväen Keskinäinen Paloapuyhdistys. Muita nimiä ovat olleet muun muassa Työväen Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva, kun Turva muuttui vuonna 1934 yhdistyksestä yhtiöksi. (Turva 2017.)

Turvan kotipaikka ja pääkonttori sijaitsee Tampereella. Pääkonttorin lisäksi yhtiöllä on 40 toimipistettä eri puolilla Suomea. Vakuutusyhtiö työllistää tällä hetkellä 278 henkilöä, ja sen toimitusjohtajana toimii Minna Metsälä. (Turva 2017.)

3 Metsävakuutus

3.1 Ainaismetsävakuutukset

Ainaismetsävakuutus on vanha metsävakuuttamisen muoto ja viimeiset ainaismetsävakuutukset myönnettiin 1970-luvun alussa. Ainaismetsävakuutus on voimassa kunnes se erikseen lopetetaan. Nykyään ainaismetsävakuutus ei ole riittävä suoja metsälle koska vakuutusmäärät ovat liian pieniä puuston nykyarvoon

nähden. Ainaisvakuutuksesta maksettava korvaus lasketaan vertaamalla vakuutusmäärää puuston nykyiseen arvoon ja yleensä korvaukset jäävätkin alle 5 %:iin siitä mikä olisi vahingon todellinen määrä. (Kokko 2011, 182–184.)

Ainaismetsävakuutuksia on vielä nykyäänkin voimassa huomattava määrä. Tapiolan markkinointipäällikkö Jukka Saastamoinen on arvioinut Keskisuomalaisen artikkelissa vuonna 2008 että noin joka kolmannella metsänomistajalla on metsävakuutus ja 10–20 prosenttia näistä vakuutuksista on ainaismetsävakuutuksia. (Luomala 2008.)

3.2 Nykyiset metsävakuutukset

Metsä on omistajalleen arvokas sijoitus, josta kannattaa pitää hyvää huolta. Tavanomaisen 30 hehtaarin metsäpalstan arvoa määritettäessä puhutaan aina vähintään kymmenistä tuhansista euroista. Tämän vuoksi metsä tulisi vakuuttaa riskien varalta kuten muukin arvokas omaisuus. (Kokko 2011, 182–184.)

Vakuutusyhtiöt tarjoavat nykyään hyvin paljon toisistaan eroavia metsävakuutus tuotteita. Tyypillisesti metsävakuutus korvaa myrskyn, metsäpalon, eläinten, lumen, hyönteisten ja sienitautien aiheuttamat tuhot puustolle, taimille ja hakatulle puutavaralle. Vakuutuksen laajuus riippuu vakuutusyhtiön ehdoista ja vakuutuksen ostajan valitsemasta vakuutustasosta. Joillain vakuutusyhtiöillä korvauksen piiriin kuuluvat myös istutettavaksi hankitut taimet. (Linna 2012, 158–159.)

4 Metsätuhot ja niiden ehkäisy

4.1 Myrskytuhot

Koko Suomeen vaikuttavia laajoja myrskyjä esiintyy yleensä noin muutaman vuosikymmenen välein. Pienempiä paikallisia myrskyjä saattaa sen sijaan sattua vuosittain useita. Pahimmassa tapauksessa myrsky voi kaataa kerralla kaiken

metsätilalla pystyssä olevan puuston ja aiheuttaa mittavia tulonmenetyksiä. Keskimääräisen metsävahingon suuruus Suomessa on noin 2 000 euroa. Suurimmat yksittäiselle metsänomistajalle maksetut korvaukset ovat kuitenkin nousseet jopa 300 000 euroon, joten metsien hyvä vakuutusturva on kannattavaa. (Kokko 2011, 182–184.) Kaiken kaikkiaan metsävakuutuksista maksetuista korvauksista myrskyjen osuus on jopa 80 % (Kankaanhuhta 2011, 177–181).

Myrskytuhojen ennaltaehkäisy perustuu huolelliseen metsien käytön suunnitteluun. Uudistusaloja rajatessa tulisi pyrkiä siihen, ettei myrskytuhoille erityisen alttiita kuusikkoisia reunamia pääse syntymään. Alueilla joilla on myrskytuholle olemassa riski, tulee myös miettiä siemen- ja suojustuiden jättämisen kannattavuutta. (Kankaanhuhta 2011, 177–181.)

4.2 Metsäpalot

Suomessa palaa noin 300–800 hehtaaria metsää joka vuosi. Yleisin metsäpalon syttymissyy on ihmisen huolimaton toiminta, mutta esimerkiksi salammat aiheuttavat aika ajoin tulipaloja (Yle uutiset 2006).

Metsäpalon syttymisherkkyteen ja leviämiseen liittyvät muun muassa maan pinnan muodot, metsikön rakenne, puulajikoostumus, kasvupaikkatyyppi, kuolleen puuston määrä ja lahoaste sekä sääolot. Vallitsevilla sääoloilla saattaa olla syttymis- ja leviämisherkkyteen jopa suurempi vaikutus kuin palolle alttiilla materiaalin määrällä ja laadulla. (Kuuluvainen, Wallenius & Pennanen 2004.)

Metsäpalojen syttymisen riskiä voi ennaltaehkäistä muun muassa välttämällä avotulen tekoa ja tupakointia metsäpalovaroituskauden aikana ja niinä aikoina kun olosuhteet metsäpaloille ovat suotuisat. Metsätöiden suorittaminen voi tiettyinä ajankohtina nostaa metsäpalon riskiä. Palo saattaa lähteä liikkeelle vahingossa esimerkiksi raivaus- tai moottorisahan terän iskiessä kiveen. Kuivina jaksoina palo saattaa syttyä pienestäkin kipinästä. (Stora Enso.)

4.3 Jyrsijätuhot

4.3.1 Myyrät

Myyrät ovat huomattava ongelma metsänuudistusaloilla ja pellonmetsitysaloilla (Kankaanhuhta 2011, 181). Pahimmat tuhot tapahtuvat talvisaikaan ja myyräkannoissa on huippuja noin 3–4 vuoden välein. Myyrätuhot saattavat kannan huippuvuosina jopa ylittää hirvieläinten aiheuttamat tuhot. (Luonnonvarakeskus 2016.) Eniten tuhoja aiheuttavat peltomyyrä sekä metsämyyrä, mutta huomattavia tuhoja aiheuttavat myös lapinmyyrä ja vesimyyrä. Suurimman osan myyrätuhoista aiheuttavat kuitenkin peltomyyrät. Peltomyyrät syövät talvella lumen alla taimien kuorta ravinnokseen. Metsämyyrän ravintona ovat taimien silmut, sekä uusien kasvainten kuori. Metsämyyrä saattavat kiivetä jopa nelimetrisiin taimiin ruokailemaan. Myyrien syönnin aiheuttamien tuhojen seurauksena pienimmät taimet saattavat jopa kuolla ja kasvaviin puihin muodostuu runkomutkia, kaksihääräisyyttä, väri- ja lahovikoja sekä poikaoksia. (Kankaanhuhta 2011, 181.)

Peltomyyrän aiheuttamia tuhoja voidaan ehkäistä kemiallisella heinäntorjunnalla, sekä talvella myrkyttämällä. Metsämyyrän aiheuttamia tuhoja voidaan ennaltaehkäistä tehokkaimmin syksyllä käsittelemällä taimet syönninestoaineilla. Myyrätuhoja voi ehkäistä tehokkaasti myös taimisuojarahutkien käytöllä. (Kankaanhuhta 2011, 181.)

4.3.2 Majavat

Suomessa esiintyvät euroopanmajava ja kanadanmajava rakentavat patoja metsiin aiheuttaen näin ollen tulvia, jotka aiheuttavat puustokuolemia. Majavat pesivät suo-ojitusalueilla, sekä jokien, purojen ja muiden pienvesistöjen läheisyy-

dessä. Majavat aiheuttavat vahinkoa puille myös käyttämällä ravinnokseen lehtipuiden kuorta, versoja ja lehtiä, sekä joskus myös männynkuorta. (Metsäntutkimuslaitos 2013i.)

Tehokkaimpia tapoja ehkäistä majavien aiheuttamia tuhoja ovat metsästys ja patojen rikkominen. Majavien patoja saa rikkoo kesäkuun 15. päivän ja syyskuun 15. päivän välisenä aikana ilman erillistä lupaa. Muina aikoina riistanhoitopiiri voi myöntää erityisistä luvan padon rikkomiselle. Majavien pesiä ei kuitenkaan saa rikkoo. Majavaa metsästettäessä metsätuhojen ehkäisemiseksi, tulisi metsästys kohdistaa kanadanmajavaan, koska se aiheuttaa suuremmat metsätaloudelliset tappiot kuin euroopanmajava. (Metsäntutkimuslaitos 2013i.)

4.4 Lumituhot

Lumituhot syntyvät kun alijäähtynyt vesi ja märkä lumi jäätyvät puiden latvuksiin (Kankaanhuhta 2011, 177–181). Jäätyneen lumimassan kertyminen puihin aiheuttaa sen että puiden oksat ja latvukset alkavat katkeilla. Kova tuuli voi edesauttaa tuhoja. Lumituhot aiheuttavat laajoja kasvatappioita ja altistavat vahingoituneita puita ja metsiä sieni- ja hyönteistuhonille. (Metsäntutkimuslaitos 2013h.)

Lumi saattaa aiheuttaa tuhoja myös taimikoille. Tuhot aiheutuvat keväällä kun hangen pinta alkaa sulamisen johdosta laskea. Taimien oksat jotka ovat pakkasella jäätyneet lumipeitteen kerroksiin alkavat katkeilla hangen painon alla. (Metsäntutkimuslaitos 2013h.)

Lumituhoille alttiilla alueilla voidaan tuhoja ennalta ehkäistä metsien, etenkin männiköiden harventamista lievempänä mutta normaalia useammin. Jos lumen aiheuttamia lumenmurtoja on yli 10 kuutiometriä hehtaarille, tulee puut korjata metsästä pois ennen seuraavan kesän kaarnakuoriaisten aikuistumista ja parveilu-aikaa. (Metsäntutkimuslaitos 2013h.)

4.5 Sienituhot

4.5.1 Juurikäävät

Yleisin havupuiden juuristotauteja aiheuttava kääpäsuku on juurikäävät. Etelä-Suomessa 80 % kuusen tyvilahoista on kuusenjuurikäävän aiheuttamaa (Kankaanhuhta 2011, 177–181). Kuusenjuurikäpä aiheuttaa kuuselle lahovikaa juuristoon ja runkoon. Lahovika voi ylettyä rungossa monen metrin korkeudelle. Männynjuurikäpä aiheuttaa männylle männynityvitervastaudin, joka lahottaa männyn juuristoa ja aiheuttaa rungon tyviosan tervastumisen. (Metsäntutkimuslaitos 2013a.) Männynjuurikäävän ja kuusenjuurikäävän aiheuttama yhteenlas-kettu vuotuinen vahingon määrä on noin 35 miljoonaa euroa (Kankaanhuhta 2011, 177–181).

Juurikäpä tarttuu tuoreeltaan sahattuihin kantoihin kaatopintojen avulla. Kannoista juurikäpä leviää eteenpäin juuristoyhteyksiä pitkin muihin kantoihin ja puihin. Leviämistä voidaan ehkäistä ajoittamalla tuhoherkillä alueilla hakkuut talvikaudelle marras-huhtikuulle. Kesähakkuilla juurikäävän leviämistä voidaan ehkäistä levittämällä kannoille juurikäävän torjunta-ainetta. Torjunta-aineena käytetään yleensä urealiuosta tai harmaaorvakkavalmistetta. (Kankaanhuhta 2011, 177–181.)

4.5.2 Versosurma

Versosurman aiheuttajana on surmakkasieni ja alttiimmat puulajit versosurmalle ovat männyn ja lehtikuuset, mutta versosurmaa tavataan myös muilla havupuula-jeilla. Versosurma tappaa puiden kasvaimia ja varsinkin taimille aiheuttaa yleisestii nopean kuoleman. (Metsäntutkimuslaitos 2013c.) Surmakkasieni suosii metsikössä alavia kasvupaikkoja kuten notkelmia ja suppia (Kankaanhuhta 2011, 177–181).

Versosurmaa voi ehkäistä välttämällä männyn siemenen siirtoa 100–200 kilometriä pohjoisemmaksi alkuperästään, sillä eteläisemmät alkuperät ovat alttiimpia versosurman tarttumiselle. Riskialttiissa kohteissa voidaan myös männyn sijasta

kasvattaa koivua tai kuusta. Kylmillä ja kosteilla kasvupaikoilla tautiriski on suuri, joten männyn kasvatusta kannattaa välttää. (Kankaanhuhta 2011, 177–181.) Taimitarhoilla versosurma on yleisimpiä männyntaimien kasvatusta haittaavia tautteja, koska tiheä kasvatus ja runsas kastelu luovat taudille suotuisat olosuhteet. Taimitarhoilla versosurmaa pyritään ehkäisemään kemiallisilla torjunta-aineilla. (Metsäntutkimuslaitos 2013c.)

4.5.3 Männynversoruoste

Männynversoruoste on hyvin yleinen sienitauti, joka esiintyy sellaisissa mäntytaimikoissa joiden seassa tai läheisyydessä kasvaa haapaa. Haavan lehdissä talvehtivat ja monistuvat versoruosteen itiöt leviävät kesällä tuulen mukana männyntaimien versoihin ja aiheuttaa versoille kasvuvikoja tai kuoleman. (Metsäntutkimuslaitos 2013b.)

Männynversoruostetaudin leviämistä voidaan ehkäistä poistamalla haapoja taimikosta. Uudistuskohteissa joissa kasvaa haapaa, tulisi haavikon poistoa suunnitella jo ennen päätehakkuuta. Suuret haavat on syytä kaulata 1–2 vuotta ennen päätehakkuuta. (Metsäntutkimuslaitos 2013b.)

4.6 Hyönteistuhot

4.6.1 Tukkimiehentäi

Tukkimiehentäi on pitkäkärsäinen, noin 8-14 millimetriä pitkä kovakuoriainen joka nakertaa nuoriin havupuun taimien kuoreen erikokoisia ja -muotoisia laikkuja. (Kankaanhuhta 2011, 177–181.) Laikut heikentävät taimien veden ja ravinteiden virtausta. Taimet kuolevat tukkimiehentäin syödessä koko rungon ympäri. (Metsäntutkimuslaitos 2013d.) Riskialueella tuoreeltaan perustetussa taimikossa tukkimiehentäin vahingoittamien taimien osuus torjunta-aineilla käsittelemättömistä taimista saattaa olla jopa 80 % ja taimien kuolevuus jopa 50 %.

Tukkimiehentäin aiheuttamia tuhoja voidaan ehkäistä käsittelemällä taimet torjunta-aineella ennen istutusta. Tukkimiehentäi myös välttää liikkumista paljaalla

kivennäismaalla, joten istutusmättään riittävä koko ehkäisee tuhoja. Riittäväksi kooksi voidaan katsoa 20 cm istutetusta taimesta mättään reunalle. Tuhoalttiilla alueilla kannattaa käyttää mahdollisimman isoja taimia. (Kankaanhuhta 2011, 177–121.)

4.6.2 Kirjanpainajat

Kirjanpainajat ovat tummia, noin 4,2–5,5 millimetriä pitkiä kaarnakuoriasia jotka käyttävät ravinnokseen tuoretta kuusipuutavaraa, mutta saattavat runsaina esiintyessään iskeä myös eläviin kuusiin. Kirjanpainajat ja niiden toukat syövät kuusen nilaa ja näin katkaisevat puun nestevirtaukset jolloin puu alkaa kuivua. Kirjanpainajiin kuuluu varsinainen kirjanpainaja, pikkukirjanpainaja ja kiiltokirjanpainaja. Kirjanpainajat ovat taloudellisesti merkittävin kuusikoiden tuholaislaji. (Metsäntutkimuslaitos 2013e.)

Kirjanpainajien aiheuttamia tuhoja voidaan ennalta ehkäistä kuljettamalla kuorellinen tuore puutavara ja tuulenkaadot pois metsästä, mikäli puutavaraa on yli 10 kuutiometriä hehtaarilla. Tähän velvoittaa myös metsätuholaki, joka määrää kuljettamaan tuoreen puutavaran metsästä laissa määritettyjen määräaikojen puitteissa. Mikäli puutavaraa ei ole mahdollista kuljettaa pois, tulee puutavara joko kuoria, peittää, kastella jatkuvasti kahden kuukauden ajan kesäkuun alusta lähtien tai käsitellä torjunta-aineilla. (Metsäntutkimuslaitos 2013e.)

Suurimmillaan kirjanpainajariski on lämpiminä ja kuivina kesinä vanhoissa kuusikoissa, sekä yleensä myrskytuhojen jälkeen. Alueilla joilla on kohonnut kirjanpainajien tuhoriski, tulisi metsänomistajan alkukesällä tarkastaa metsänsä kirjanpainajatuhojen varalta. Kuusen johon kirjanpainaja on iskenyt voi tunnistaa ruskeasta purusta rungon tyvellä, tai pinnalla pienten reikien ympärillä. Vanhoja, jo kuolleita kuusia ei kannata poistaa metsästä kirjanpainajan torjuntaa ajatellen, koska suurin osa kirjanpainajista on jo poistunut kuolleista puista ja puussa on

vielä todennäköisesti jäljellä kirjanpainajan luontaisia vihollisia ja muita elintilasta kilpailevia hyönteisiä. (Metsäntutkimuslaitos 2013e.)

4.6.3 Ytimennävertäjät

Ytimennävertäjät ovat mäntyjen pahimpia tuholaisyönteisiä Suomessa. Ytimennävertäjiä on kahta lajia, pystynävertäjiä ja vaakanävertäjiä. Vaakanävertäjä on noin 3,2–5,2 millimetriä pitkä punaruskea toukka joka elää ja lisääntyy männyn kuoren alla. Pystynävertäjä poikkeaa vaakanävertäjästä lähinnä siten että pystynävertäjä on väritykseltään musta ja yleensä vähän pienempi kuin vaakanävertäjä. Molemmat ytimennävertäjät lisääntyvät männyn kuoren alla. (Metsäntutkimuslaitos 2013g.)

Aikuinen ytimennävertäjä käyttää ravinnokseen puiden vuosikasvainten ydinosa. Ytimennävertäjä syö vuosikasvaimen sisustan ontoksi käytäväksi ja kasvain yleensä heikkenee niin paljon että se katkeaa ja putoaa tuulen tai lumen vaikutuksesta. Tämän seurauksena puun kasvu hidastuu. Ytimennävertäjät ovat myös tehokkaita sinistäjäsienen levittäjiä joka aiheuttaa puuraaka-aineen laatu-tappioita värivian muodossa. (Metsäntutkimuslaitos 2013g.)

Ytimennävertäjien aiheuttamia tuhoja voidaan ennaltaehkäistä huolehtimalla siitä että lisääntymispaikkoja ei ole tarjolla parveiluaikana huhti-toukokuussa. Tuulenskaatopuut tulee kuljettaa metsästä pois tuhoa seuraavana kesänä Etelä-Suomessa heinäkuun ensimmäiseen päivään mennessä ja Pohjois-Suomessa heinäkuun viidenteentoista päivään mennessä. Metsätuholain mukaan tuulenskaadot tulee korjata pois mikäli määrä ylittää 20 kuutiometriä hehtaarilla. Mikäli on tiedossa että hakkuusta on jäämässä metsään runsaasti hakkuutähteitä, tulisi hakkuut ajoittaa niin että ne tehdään kesä-elokuussa jotta ne ehtivät kuivua riittävästi ja niistä ei näin ole lisääntymisalustaksi seuraavana keväänä. Mikäli metsää uudistetaan luontaisesti, tulee ottaa huomioon että siemenpuiden läheisyydessä ei ole lisääntymisalustaksi kelpaavaa puumateriaalia parveiluaikana. Ytimennävertäjistä ei ole haittaa tai riskiä istuttamalla uudistettaessa. (Metsäntutkimuslaitos 2013g.)

4.7 Metsätuhojen ehkäisy

Metsätuhojen torjuminen tapahtuu ensisijaisesti ennaltaehkäisevässä toiminnassa jonka päämääränä on toimia niin ettei metsien käsittelyssä luoda metsätuhojen leviämislle suotuisia olosuhteita (Kankaanhuhta 2011, 177–181).

Metsätuhojen aiheuttajat voidaan jakaa kahteen ryhmään. Nämä ryhmät ovat elolliset eli biotiset tuhonaiheuttajat sekä elottomat eli abiotiset tuhonaiheuttajat (Kankaanhuhta 2011, 177–181). Elollisia tuhonaiheuttajia pystytään torjumaan pääsääntöisesti erilaisilla torjunta-aineilla ja elottomia tuhonaiheuttajia huolellisella hakkuiden ja metsien käytön suunnittelulla.

5 Tutkimuksen tavoitteet

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on tuottaa tietoa lukijalleen eri yhtiöiden vakuutusehdoista vertailemalla vakuutusten korvausehtoja keskenään laadullista eli kvalitatiivista vertailevaa tutkimusmenetelmää käyttäen. Työssä ei erotella erilleen eri vakuutustasojia yhtiöissä eikä metsävakuutusta ja metsäpalovakuutusta toisistaan, vaikka ne olisivatkin vakuutusyhtiössä eriteltyinä eri tasoihin.

Tutkimuskysymykset tässä tutkimuksessa ovat seuraavat:

1. Mitä vakuutus korvaa?
2. Mitä poikkeuksia vakuutusten korvausehdoissa on?
3. Miten vakuutusehdot poikkeavat toisistaan eri yhtiöissä?

Tutkimukseen on valittu vertailtaviksi vakuutusyhtiöiksi LähiTapiola, Op Vahinkovakuutus, Pohjantähti Keskinäinen Vakuutusyhtiö, Fennia, If Vahinkovakuutus ja Turva. Yhtiöt on valittu niiden tunnettavuuden ja markkina-aseman perusteella.

Finanssialan keskusliiton mukaan edellä mainittujen vakuutusyhtiöiden markkinaosuudet olivat vuonna 2014 yhteenlaskettuna 95,7 %. (Finanssialan keskusliitto 2014.)

6 Tutkimusmenetelmän valinta ja aineiston kerääminen

Tässä opinnäytetyössä tutkimusmenetelmäksi on valittu laadullinen vertaileva analyysi, koska se on soveliaain menetelmä tutkittavan aineiston analysointiin. Jyväskylän yliopiston verkko-sivut kertovat vertailevasta tutkimuksesta seuraavaa:

Vertailun kohteena voivat olla esimerkiksi erilaiset tapaukset, prosessit tai vaikkapa maantieteellisesti rajautuneet yksiköt, jotka on todettu jollain tavoin yhteismitallisiksi ja sen vuoksi vertailukelpoisiksi. Vertaileva tutkimus voi perustua sekä määrällisiin aineistoihin ja tilastollisiin analyysimenetelmiin että laadullisten aineistojen ja analyysimenetelmien käyttöön. (Jyväskylän yliopisto 2014.)

Vertailevat tutkimukset voidaan jakaa kahteen eri luokkaan, jotka ovat ryhmäeroja selittävä tutkimus ja korrelaatiotutkimus. Ryhmäeroja verrattaessa mitataan ryhmistä ennalta valittuja tiettyjä muuttujia, ja mittaustuloksien avulla saadaan selville ryhmien yhtäläisyyksiä ja eroavaisuuksia. Korrelaatiotutkimuksessa kohdejoukkoa tutkitaan yhtenä kokonaisuutena ja mitattavien muuttujien joukkoon otetaan selittäviä muuttujia. (Kajaanin ammattikorkeakoulu 2017.)

Tutkimusmenetelmäksi on valittu laadullinen analyysi, koska määrällisen analyysin käyttäminen tässä opinnäytetyössä on todettu mahdottomaksi. Mahdotonta määrällisen analyysin käyttö on siksi, että vakuutusyhtiöiden vakuutusehdot ovat kirjallisessa muodossa, joten niitä ei voi analysoida tilastollisia menetelmiä käyttäen.

Aineiston analysoinnissa analyysimenetelmänä tässä opinnäytetyössä on käytetty aineistolähtöistä sisällönanalyysiä.

Miles ja Huberman (1994) kuvaavat aineistolähtöisen laadullisen eli induktiivisen aineiston analyysia karkeasti kolmevaiheiseksi prosessiksi: 1) aineiston redusointi eli pelkistäminen, 2) aineiston klusterointi eli ryhmittely ja 3) abstrahointi eli teoreettisten käsitteiden luominen. (Tuomi&Sarajärvi 2009, 108.)

Menetelmässä tunnistetaan ensimmäisenä ne asiat, joista tutkimuksessa ollaan kiinnostuneita ja aineistolta kysytään tutkimusongelman mukaisia kysymyksiä. Tämän jälkeen kysymyksiin saadut vastaukset ryhmitellään niin että samanlaiset vastaukset järjestellään omiin luokkiinsa. Analyysia voidaan jatkaa yhdistelemällä samanlaisia luokkia toisiinsa ja luomalla ylä- ja alakategorioita. (Tuomi&Sarajärvi 2009, 101.) Analysointi toteutetaan kuten Miles ja Huberman sen esittelevät, mutta abstrahoinnin tilalta ryhmittelyn jälkeen saadut tulokset puretaan helposti ymmärrettävään tekstimuotoon.

Suomalaisten vakuutusyhtiöiden vakuutusehdot ovat julkista tietoa ja ne ovat vapaasti saatavilla kunkin yhtiön verkko-sivuilta. Aineiston kerääminen tapahtuu lataamalla vakuutusehdot ja erottelemalla niistä metsävakuutuksen osiot.

7 Ehtojen erot

7.1 Myrskytuhot

Lähitapiola, Turva ja Op Vahinkovakuutus ilmoittavat vakuutusehdoissaan, että metsävakuutuksesta korvataan myrskyn aiheuttama vahinko puustolle, taimikolle, hakatulle puutavaralle sekä istutettavaksi tarkoitetuille taimille. Fennia korvaa myrskyvahingot vain puustolle ja taimikoille.

If ja Pohjantähti eivät ole erikseen määritelleet, että korvaavatko ne puustolle vai taimikoille aiheutuneita tuhoja. Ifin ehdoissa lukee että vakuutus korvaa äkillisen

ja ennalta arvaamattoman välittömän esinevahingon jonka syynä on myrsky. Pohjantähden ehdoissa on määritelty, että vakuutus korvaa vahinkopaikkaa lähimmän Ilmatieteenlaitoksen säähavaintoaseman mittaaman kovaksi tuuleksi tai myrskyksi luokiteltavissa olevan tuulen, jonka vähimmäisnopeus on kymmenessä minuutissa yli neljätoista metriä.

7.2 Metsäpalot

LähiTapiola, Op Vahinkovakuutus ja Turva korvaavat vakuutuksissaan tulen ja siitä aiheutuneiden sammutustoimien aiheuttamat vahingot puustolle, taimikolle, hakatulle puutavaralle, istutettavaksi tarkoitetuille taimille sekä bioenergiaksi kerätylle hakkuutähteelle. Fennia ilmoittaa korvaavansa puustolle, taimikolle ja puutavaralle aiheutuneet vahingot, mutta ei bioenergiaksi kerätylle hakkuutähteelle tai istutettavaksi tarkoitetuille taimille. If ja Pohjantähti eivät ole eritelleet palosta aiheutuvien vahinkojen korvattavuutta, mutta If korvaa tulen aiheuttamien vahinkojen lisäksi myös sammuttamisesta aiheutuvat vahingot taimikolle ja puustolle.

Yksikään vakuutusyhtiöistä ei korvaa metsäpalosta aiheutuneita sammutus – tai raivauskustannuksia. Kaikki vakuutusyhtiöt kuitenkin korvaavat kohtuulliset lisäkustannukset jotka ovat aiheutuneet vakuutuksenottajan omista toimenpiteistä metsäpalon torjumiseksi. Tällaisia lisäkustannuksia voivat esimerkiksi olla käsisammuttimen täyttökustannukset sekä jälkivartiointikustannukset.

7.3 Jyrsijätuhot

Lähitapiolan ja Turvan vakuutusehdoissa korvataan jyrsijöiden aiheuttamat vahingot puustolle, hakatulle puutavaralle, taimikoille, sekä istutettavaksi tarkoitetuille taimille. Lähitapiola ja Turva mainitsevat ehdoissaan myös, että majavapadon nostattama tulva ja majavan aiheuttamat jyrsijävahingot katsotaan samaksi vakuutustapahtumaksi tietyin edellytyksin.

Muiden vakuutusyhtiöiden asettamat vakuutusehdot poikkeavat Lähitapiola :n ja Turvan ehdoista siten, että Pohjantähti, Op Vahinkovakuutus ja Fennia korvaavat jyrsijöiden taimikoille aiheuttamat vahingot, sekä Op Vahinkovakuutus korvaa

myös istutettavaksi tarkoitetuille taimille aiheutuneet vahingot. If ei ole erikseen määritellyt ehdoissaan korvaako se taimikoille vai istutettaville taimille aiheutuneet vahingot.

7.4 Lumituhot

Yksi suurimmista ehtojen eroista eri yhtiöiden välillä on lumituhojen korvaamisessa. Lähitapiola, Turva ja Fennia listaavat ehdoissaan, että vakuutuksesta korvataan lumesta aiheutunut vahinko puustolle ja taimikolle, mutta puutavaralle, hakkuutähteelle ja istutettaville taimille aiheutuneita vahinkoja ei korvata. Op Vahinkovakuutus korvaa vakuutuksesta vahingot jotka ovat aiheutuneet puuston ja taimikon lisäksi puutavaralle sekä istutettaville taimille.

If ei ole ehdoissaan määritellyt, että korvaako se vahinkoja puustolle, taimikolle, puutavaralle vai istutettaville taimille, vaan Ifin vakuutusehtona on että vakuutuksesta korvataan äkillinen ja ennalta arvaamaton välitön esinevahinko jonka syynä on lumi. Pohjantähti puolestaan korvaa ehtojensa mukaan poikkeuksellisen runsaasta lumikuormasta aiheutuneen vahingon. Pohjantähden ehdoissa ei kuitenkaan ole määritelty, että mikä luokitellaan poikkeuksellisen runsaaksi lumikuormaksi.

7.5 Sienituhot

Fennia, Op Vahinkovakuutus ja Pohjantähti korvaavat vain taimikkoihin kohdistuvia sienitautien aiheuttamia tuhoja. Fennia ja Op Vahinkovakuutus ovat määritelleet ehdoissaan, että vakuutuksesta korvataan sienitautien aiheuttama vahinko silloin kun keinollinen metsittäminen on vajaatuottamisen poistamiseksi tarpeellista. Pohjantähti puolestaan on määritellyt ehdoissaan, että se korvaa sienitautien aiheuttaman taimikon kuoleman.

Muiden yhtiöiden määrittelemät ehdot poikkeavat edellä mainituista siten, että Lähitapiola ja Turva korvaavat sienitautien aiheuttamat vahingot puustolle ja taimikolle. Turvan ehdoissa on tosin määritelty myös, että vakuutuksesta ei korvata

puustolle aiheutuneita sienitautivahinkoja, jos vahingonaiheuttajana on puuainesta lahottava sienitauti, esimerkiksi juurikäpäsieni. Turva ei myöskään korvaa vahinkoja, jotka ovat aiheutuneet metsänhoitotöiden tai puunkorjuun yhteydessä puihin tulleista ulkoisista vaurioista. If ei korvaa vakuutuksestaan sienitaudeista aiheutuneita vahinkoja.

7.6 Hyönteistuhot

Ifiä lukuun ottamatta kaikki vakuutusyhtiöt korvaavat hyönteisten aiheuttamia vahinkoja puustolle ja taimikolle. If ei ole erikseen määritellyt, korvaako se hyönteisistä aiheutuneita vahinkoja taimikolle tai puustolle, vaan yhtiön vakuutusehdoissa lukee, että vakuutuksesta korvataan äkillinen ja ennalta arvaamaton välitön esinevahinko, jonka syynä ovat hyönteiset. Op Vahinkovakuutus korvaa puustolle ja taimikoille aiheutuneiden vahinkojen lisäksi puutavaralle ja istutettavaksi tarkoitetuille taimille aiheutuneita vahinkoja.

Poikkeavuuksia tässä ehtokohdassa on lisäksi esimerkiksi siinä, että Pohjantähden vakuutusehtojen mukaan vakuutuksesta korvataan hyönteisen aiheuttama puuston tai taimikon kuolema. Muut yhtiöt ovat tarkemmin määritelleet sitä, että milloin vahinko korvataan. Turva, If ja Lähitapiola ovat lisäksi määritelleet ehdoissaan, että mäntyankeroisen tai muiden sukkulamatojen aiheuttamia vahinkoja ei korvata.

7.7 Korvaamisen rajoitukset ja vakuutusturvien yleiset rajoitukset

Kaikilla vakuutusyhtiöillä yhteisinä ehtoina vakuutusturvien yleisissä rajoituksissa on, että vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka on tapahtunut tai alkanut ennen vakuutuksen voimaantuloa sekä vakuutuksesta ei korvata vahinkoa niiltä osin, kun se voidaan korvata yleisistä varoista. Yksikään vakuutusyhtiö ei myöskään korvaa ilman, veden tai maaperän saastumisesta aiheutuneita vahinkoja. Lähi-Tapiola, Fennia ja Turva ovat rajanneet korvattavuuden ulkopuolelle vahingot, jotka ovat aiheutuneet sodasta, kapinasta, vallankumouksesta, lakosta tai muusta sen kaltaisesta syystä taikka ydinvahingosta. Op Vahinkovakuutus, Pohjantähti ja If eivät ole maininneet ehdoissaan edellä mainittua kohtaa.

Pohjantähti on ainoa vakuutusyhtiö joka ei ole ehdoissaan rajannut korvattavuuden ulkopuolelle vahingon johdosta syntyneitä metsittämiskustannuksia.

Erikoisempia rajoituksia ehdoissa ovat muun muassa Ifin, Turvan ja LähiTapiolan asettamat ehdot joissa yhtiöt jättävät korvaamatta sukkulamadoista aiheutuneet vahingot sekä Pohjantähden asettama ehto jossa se kieltäytyy korvaamasta maisemallisia vahinkoja. Muut vakuutusyhtiöt eivät ole maininneet ehdoissaan näitä kahta ehtokohtaa, joten asiakkaana voidaan olettaa, että näistäkin vahingoista on mahdollista saada korvaus. Pohjantähti ja If myös jättävät maksamatta vahingoista aiheutuneet kasvutappiot.

7.7.1 Vahingoittuneen puuston ja taimikon vähimmäismäärä

Fennia määrittää omissa metsävakuutusehdoissaan, että minimivahingon määrä puustolle yhtä vakuutustapahtumaa kohti on vähintään 20 kiintokuutiometriä. Muilla vakuutusyhtiöillä ehtokohta on käytännössä keskenään identtinen. Muiden vakuutusyhtiöiden määritelmän mukaan yhtä vakuutustapahtumaa kohti on oltava vähintään 15 kiintokuutiometrin suuruinen vahinko.

Taimikolle aiheutunut vahinko korvataan silloin kun keinollinen metsittäminen on vahingon aiheuttamana vajaatuottoisuuden poistamiseksi tarpeellista ja yhtenäisen metsitettävä alue on suuruudeltaan vähintään 0,5 hehtaaria. Kaikilla vakuutusyhtiöillä taimikolle aiheutuneen vahingon vähimmäisvaatimus on sama.

7.7.2 Istutettaville taimille aiheutunut vähimmäisvahinko

LähiTapiola, Op Vahinkovakuutus ja Turva määrittelevät omissa vakuutusehdoissaan, että taimille aiheutunut vahinko korvataan, kun taimia on tuhoutunut vähintään 0,5 hehtaarin istuttamiseen tarvittava määrä.

Pohjantähden ja Fennian vakuutusehdoissa ei ole mainintaa taimille aiheutu-
neesta vähimmäisvahingosta. If ei ole omissa vakuutusehdoissaan määrittänyt
vähimmäisvahinkomäärää taimille, vaan ehdoissa lukee, että istuttamista odotta-
vat taimet korvataan vastaavien taimien hankintahinnan mukaisesti.

7.7.3 Bioenergiaksi tarkoitetulle hakkuutähteelle aiheutunut vähimmäisva- hinko

LähiTapiola, Op Vahinkovakuutus ja Turva määrittelevät omissa vakuutusehdois-
saan, että bioenergiaksi tarkoitetulle hakkuutähteelle aiheutunut vahinko korva-
taan, kun hakkuutähdettä tuhoutuu vähintään 0,5 hehtaarin hakkuualalta kerätty
tai kerättäväksi tarkoitettu määrä. Op Vahinkovakuutus kuitenkin määrittää eh-
doissaan, että hakkuutähteelle aiheutuneet vahingot korvataan vain, jos ne ovat
aiheutuneet anastamisesta tai vahingonteosta.

If ei ole vakuutusehdoissaan asettanut alarajaa vahingoittuneelle hakkuutähteelle
ja ehdoissa lukee, että energiapuun korvausmäärä lasketaan käyvän hinnan mu-
kaan. Pohjantähti ja Fennia eivät vakuutusehdoissaan mainitse hakkuutähteelle
aiheutuvasta vahingosta mitään.

7.8 Korvauksen määrän perusteet

Eroja eri vakuutusyhtiöillä oli myös siinä, että mihin korvauksen määrän laskemi-
nen perustuu. Kaikki yhtiöt Ifiä ja Pohjantähteä lukuun ottamatta perustivat kor-
vauksen määrän laskemisen puustolle aiheutuneiden vahinkojen korvaamisessa
hakkuuarvon menetykseen, eli puustosta saatavan kantorahan menetykseen
käypinä puutavaralajeina myytäessä. Laskennassa otetaan huomioon myös puu-
tavaralajisiirtymä, hakkuu – ja korjauskustannusten nouseminen, puuston tuhou-
tuminen ja käyttökelvottomaksi tuleminen, sekä odotusarvovahingot. Eroavai-
suuksina korvausmäärien perusteissa oli yhtiöiden välillä muun muassa se, että
Pohjantähti ei ehdoissaan maininnut laskennan perustuvan hakkuuarvoon, sekä
se että Fennia käytti laskennan perusteena hakkuuarvon lisäksi odotusarvoa, eli

puustosta tulevaisuudessa saatavien hakkuutulojen perusteella laskettua nykyarvoa. Ifin korvausmäärän perusteena on vakuutus kirjassa ilmoitettu rahamäärä tuhoutunutta kiintokuutiometriä kohti.

Taimikoille aiheutuneiden tuhojen korvausmäärien laskennan perusteena on kaikilla yhtiöillä, Ifiä lukuun ottamatta, kustannusarvon menetys, eli taimikon perustamisesta ja kasvattamisesta aiheutuneet kustannukset. Ifin perusteena on vakuutus kirjassa ilmoitettu rahamäärä tuhoutunutta hehtaaria kohden.

Puutavaralle aiheutuneiden vahinkojen korvaamisen perusteena Lähitapiola, Op Vahinkovakuutus, Fennia, sekä Turva käyttivät myyntihinnan menetystä, eli puutavaran kantohintaa, jos puutavara on myyty pystykaupalla, tai hankintahintaa jos puutavara on myyty hankintakaupalla. Pohjantähden perusteena on mainittu olevan sama kuin puustolle aiheutuneissa vahingoissa. Ifin korvausmäärän perusteena on vakuutus kirjassa ilmoitettu rahamäärä tuhoutunutta kiintokuutiometriä kohti.

Hakkuutähteelle aiheutuneiden vahinkojen korvaamisen perusteena on Lähitapiolalla, Op vahinkovakuutuksella, Ifillä ja Turvalla käyvän arvon menetys. Fennia ja Pohjantähti eivät mainitse ehdoissaan erikseen hakkuutähteelle aiheutuneiden vahinkojen korvaamisperusteita.

Istutettavaksi tarkoitetuille taimille aiheutuneiden vahinkojen korvaamisen perusteena on Lähitapiolalla, Ifillä ja Turvalla jälleenhankinta-arvo. Muilla yhtiöillä ei ole kyseisestä ehtokohdasta mitään mainintaa.

7.9 Metsän viljelykustannukset siemenpuille aiheutuneissa vahingoissa

Op vahinkovakuutuksen ja Turvan metsävakuutuksista on mahdollista korvata myös metsän viljelykustannuksia silloin kun siemenpuille on aiheutunut vahinkoa. Muilta vakuutusyhtiöiltä tällaista ehtokohtaa ei löydy.

Edellytyksinä viljelykustannuksien korvaamiselle kuitenkin on, että voimassa olevaan metsäsuunnitelmaan on merkitty suositeltavammaksi uudistamistavaksi

luontainen uudistaminen ja uudistaminen on tapahtunut metsäammattilaisen ohjeistuksen mukaisesti.

Muita edellytyksiä ovat muun muassa, että siemenpuita on jätetty riittävä määrä, ne on ryhmitelty oikein, sekä uudistettavaksi merkatulle alalle on tehty maanmuokkaus ja se on merkitty metsänkäyttöilmoituksessa tehtäväksi. Keinollinen uudistaminen istuttamalla kylvön sijasta korvataan vain, kun metsäammattilaisen mukaan se on erityisen perusteltua.

8 Pohdinta

Ennakkokäsityksenä tätä opinnäytetyötä aloittaessa oli että suurimmat eroavaisuudet vakuutusehdoissa ovat siinä että minkälaisia vähimmäisrajoja vakuutus-tapahtumissa korvattavuudelle on määritetty. Tuloksista kuitenkin on huomattavissa, että suurimmat eroavaisuudet vakuutusyhtiöiden metsävakuutusten ehdoissa on siinä, että mitä rajataan korvattavuuden ulkopuolelle jättämällä mainitsematta ehdoissa eri ehtokohtia.

Ammatillisen kehittymisen näkökulmasta opinnäytetyö palveli hyvin oppimista, koska se oli tietona uutta ja hyvin haastavaa lukea ja omaksua. Metsävakuutukseen liittyviä kursseja koulutusohjelmaan ei ole liittynyt ja aihetta ei ole edes sivuttu millään kurssilla. Tämän lisäksi ehtojen tulkitseminen oli aika ajoin vaikeaa joutuessa siitä, että ehdot eivät ole aivan yhdenmukaisia ja noudattele loogista kaavaa. Sama ehto saattoi toistua eri kohdassa hieman eri muodossa ja sen pohdiskelu vei välillä aikaa. Myös aikaisempaa tutkimustietoa aiheesta oli hyvin niukasti. Muihin vakuutusehtoihin, kuten tapaturmavakuutukseen liittyen tutkittua tietoa on kyllä hyvin saatavilla, mutta metsävakuutusehtoihin liittyviä vertailuja ei ole juurikaan tehty. Aikaisempia samankaltaisia tutkimuksia ovat muun muassa Perttu Ollilan metsävakuutusten vertailu esimerkkitilan avulla vuodelta 2012, Paula Innamon vapaaehtoisten tapaturmavakuutusten korvausehtojen vertailu vuodelta 2013 sekä Laura Sipin yritysten vapaaehtoisten henkilövakuutusten eroavaisuudet suomalaisissa vakuutusyhtiöissä vuodelta 2015.

Jatkotutkimuksena tähän aiheeseen liittyen on esimerkiksi mahdollista ottaa valitsevan markkinaosuuden ulkopuolelle jääneet yhtiöt mukaan vertailuun. Toinen esimerkkivaihtoehto voisi olla, että suomalaisten vakuutusyhtiöiden vakuutusehdoja vertailisi ulkomaalaisiin vakuutusehtoihin. Jatkotutkimus on helposti toteutettavissa myös siinä tapauksessa, jos vakuutusehdot muuttuvat. Lisäksi voisi ajatella, että hyvän metsävakuutusehtojen erojen jatkotutkimuksen saisi upottamalla jatkotutkimukseen jonkin oikeudessa päätöksen saaneen riitatapauksen ja vertailisi sitä eri yhtiöiden ehtojen välillä.

Lähteet

- Fennia 2017a. Tietoa Fennia-konsernista. <https://www.fennia.fi/Fennia-konserni/Tieto+Fennia-konsernista/Tietoa+Fennia-konsernista/p1351236740054> 13.2.2017.
- Fennia 2017b. Historia pähkinäkuoressa. <https://www.fennia.fi/Fennia-konserni/Tieto+Fennia-konsernista/Historia+p%C3%A4hkin%C3%A4nkuoressa/p1351237009761> 13.2.2017.
- Fennia 2017c. Käy konttorissa. <https://www.fennia.fi/fi/fennia-konserni/ota-yhteytta/kay-konttorissa/> 13.2.2017.
- Fennia 2017d. Fennian organisaatio. <https://www.fennia.fi/?c=Page&childpage=Fennia%2FPage%2FPageLayout2Normal&cid=1351237029523&internal-packedargs=contextpath%3Dfi%252Ffennia-konserni%252Fyhtiot%252Ffennia%252Forganisaatio%252F%26lo-cale%3D1351236282049&p=1351237029523&packedargs=lo-cale%3D1351236282049&pagename=FenniaWrapper&rendermode=preview> 12.2.2017.
- Finanssialan keskusliitto. 2014. Vakuutusyhtiöt Suomessa 2014. http://www.finanssiala.fi/materiaalit/Vakuutusyhtiot_Suomessa_2014_kuvat.pptx 9.3.2017.
- If 2017a. Tietoa Ifistä. <https://www.if.fi/web/fi/tietoaifista/ifyryksena/pages/default.aspx> 13.2.2017.
- If 2017b. Liiketoiminta-alueet. <https://www.if.fi/web/fi/tietoaifista/ifyryksena/liiketoiminta-alueet/pages/default.aspx> 13.2.2017.
- If 2017c. If lyhyesti. <https://www.if.fi/web/fi/tietoaifista/ifyryksena/iflyhyesti/pages/default.aspx> 13.2.2017.
- Jyväskylän yliopisto. 2014. Humanistinen tiedekunta, tutkimusstrategiat. koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat.
- Kajaanin ammattikorkeakoulu. <http://www.kamk.fi/opari/Opinnaytetyopakki/Teoreettinen-materiaali/Tukimateriaali/Tutkimustyytit/Vertaileva>
- Kankaanhuhta, V. 2011. Metsäkoulu. 7. painos. Hämeenlinna: Metsäkustannus Oy.
- Kokko, P. 2011. Metsäkoulu. 7. painos. Hämeenlinna: Metsäkustannus Oy.
- Kuuluvainen, T., Wallenius, T. & Pennanen, J. 2004. Metsän vaihtelevuus monimuotoisuuden perustana. Teoksessa: Kuuluvainen, T., Saaristo, L., Keto-Tokoi, P., Kostamo, J., Kuuluvainen, J., Kuusinen, M., Ollikainen, M., & Saipakivi-Salomaa, P. (toim.), Metsän kätköissä - Suomen metsäluonnon monimuotoisuus. Helsinki: Ebita Publishing Oy, 49-65.
- Linna, M. 2012. Metsänomistajan rahakirja. Hämeenlinna: Metsäkustannus Oy.

- Luomala, J. 2008. Suomalaismetsiä ei ole vakuutettu kunnolla. Keskisuomalainen. <http://www.ksml.fi/talous/Suomalaismetsi%C3%A4-ei-ole-vakuutettu-kunnolla/91006>. 27.1.2016.
- Luonnonvarakeskus. 2016. Myyrätuhot <https://www.luke.fi/tietoa-luonnonvaroista/metsa/metsatuhot/myyratuhot/> 11.01.2017.
- LähiTapiola. 2016. Tietoa yhtiöryhmästä. <https://www.lahitapiola.fi/tietoa-lahitapiolasta/lahitapiola-ryhma/yhtioryhmatietoa> 1.2.2017.
- Metsäkeskus. 2016. Tuhot taimikossa. <https://www.metsakeskus.fi/tuhot-taimikoissa>
- Metsäntutkimuslaitos. 2013a. MetInfo-Metsien terveys. 11.01.2017. http://www.metla.fi/metinfo/metsienterveys/lajit_kansi/hetesp-n.htm 11.01.2017.
- Metsäntutkimuslaitos. 2013b. MetInfo-Metsien terveys. http://www.metla.fi/metinfo/metsienterveys/lajit_kansi/mepini-n.htm 11.01.2017.
- Metsäntutkimuslaitos. 2013c. MetInfo-Metsien terveys. http://www.metla.fi/metinfo/metsienterveys/lajit_kansi/asabie-n.htm#alku 11.01.2017
- Metsäntutkimuslaitos. 2013d. MetInfo-Metsien terveys. http://www.metla.fi/metinfo/metsienterveys/lajit_kansi/hyabie-n.htm 11.01.2017.
- Metsäntutkimuslaitos. 2013e. MetInfo-Metsien terveys. http://www.metla.fi/metinfo/metsienterveys/lajit_kansi/iptypo-n.htm 11.01.2017.
- Metsäntutkimuslaitos. 2013f. MetInfo-Metsien terveys. http://www.metla.fi/metinfo/metsienterveys/lajit_kansi/tomino-n.htm 11.01.2017.
- Metsäntutkimuslaitos. 2013g. MetInfo-Metsien terveys. http://www.metla.fi/metinfo/metsienterveys/lajit_kansi/topini-n.htm 30.01.2017.
- Metsäntutkimuslaitos. 2013h. MetInfo-Metsien terveys. http://www.metla.fi/metinfo/metsienterveys/lajit_kansi/ablumi-n.htm 30.01.2017.
- Metsäntutkimuslaitos. 2013i. MetInfo-Metsien terveys. http://www.metla.fi/metinfo/metsienterveys/lajit_kansi/castsp-n.htm 30.01.2017
- Osuuspankki 2017a. Vahinkovakuutus. <https://www.op.fi/op/op-ryhma/op-ryhma/liiketoiminta-alueet/vahinkovakuutus?id=80111&srcpl=8> 13.2.2017.
- Osuuspankki 2017b. OP Ryhmä lyhyesti. <https://www.op.fi/op/op-ryhma/op-ryhma?id=80100&srcpl=1> 13.2.2017.
- Osuuspankki 2017c. Liiketoiminta-alueet. <https://www.op.fi/op/op-ryhma/op-ryhma/liiketoiminta-alueet?id=80102&srcpl=8> 13.2.2017.
- Osuuspankki 2017d. OP Ryhmän johtokunnan jäsenet. <https://www.op.fi/op/op-ryhma/op-ryhma/hallinnointi/paajohtaja-ja-johtokunta/johtokunnan-jasenet?id=80115&srcpl=8> 18.2.2017.
- Pohjantähti Keskinäinen Vakuutusyhtiö 2017a. Historia. <https://www.pohjantahti.fi/yhtio/historia/> 1.2.2017.
- Pohjantähti Keskinäinen Vakuutusyhtiö 2017b. Yhtiö. <https://www.pohjantahti.fi/yhtio/> 13.2.2017.
- Stora Enso. Metsäpalo syttyy herkästi helteellä - ennakoi ja pienennä riskiä. <https://www.storaensometsa.fi/metsapalo/> 07.02.2017.
- Tuomi, J & Sarajärvi, A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Jyväskylä: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Turva 2017. Historia. <http://www.turva.fi/turva-yrityksena/tietoa-meista/historia/esittely> 13.2.2017.
21. Yle uutiset. 2006. Maastopaloja ollut tänä kesänä runsaasti. <http://yle.fi/uutiset/3-5227234> 07.02.2017.

LIITTEET

Liite 1. Taulukko 1. Mitä metsäpalovakuutuksesta korvataan?

Taulukko 1		Metsäpalovakuutus
Ehtokohta		
Vakuutusyhtiö		
LähtiTapiola		Vakuutuksesta korvataan irtipäässeeseen tulen ja sen sammutustoimien aiheuttama vahinko puustolle, taimikolle, hakatulle puutaveralle, istutettaville taimille sekä bioenergiaksi kerätyille hakkuutähteelle. Vakuutuksesta ei korvata metsäpalon sammutuskustannuksia eikä jälkissammutuksesta ja raivauksesta aiheutuneita kustannuksia
Op		Vakuutuksesta korvataan suoranaiset esinevahingot, jotka ovat aiheutuneet palosta ja sen sammutustoimien vaatimasta vahingoittamisesta sekä salamaniskusta puustolle, taimikolle, puutaveralle, istutettaville taimille tai hakkuutähteelle vakuutuksen ollessa voimassa.
Pohjantähti		Vakuutus korvaa irti päässeeseen tulen ja sen sammuttamisen aiheuttaman vahingon. Pohjantähti ei korvaa metsäpalon sammutuskustannuksia eikä raivauskustannuksia.
Fennia		Vakuutuksesta korvataan irtipäässeeseen tulen ja sen sammutustoimien sekä myrskyn ja lumen aiheuttama vahinko puustolle, puutaveralle ja taimikolle.
If		Vakuutuksesta korvataan äkillinen ja ennalta arvaamaton välitön esinevahinko, jonka syynä on - irtipäässyt tuli - räjähdys - salamansisku. Vakuutuksesta korvataan lisäksi sammutustoimien taimikolle ja puustolle aiheuttama vahinko. Vakuutuksesta ei korvata sammutuskustannuksia eikä vahingon jälkeisestä raivauksesta aiheutuneita kustannuksia.
Turva		Vakuutuksesta korvataan irtipäässeeseen tulen ja sen sammutustoimien aiheuttama vahinko puustolle, taimikolle, hakatulle puutaveralle, istutettaville taimille sekä bioenergiaksi kerätyille hakkuutähteelle. Vakuutuksesta ei korvata metsäpalon sammutuskustannuksia eikä jälkissammutuksesta ja raivauksesta aiheutuneita kustannuksia.
Vertailu		LähtiTapiola, Op vahinkovakuutus ja Turva korvaavat tulen ja sammutustoimien aiheuttaman vahingon puustolle, taimikolle, hakatulle puutaveralle, istutettaville taimille sekä bioenergiaksi kerätyille hakkuutähteelle. Fennia ei korvaa hakkuutähteelle aiheutunutta vahinkoa, If ja Pohjantähti eivät ole ertelleet korvattavuutta puustolle, taimikolle tai hakkuutähteelle. Yksikään vakuutusyhtiöistä ei korvaa metsäpalon sammutuskustannuksia eikä raivauskustannuksia. Kaikki vakuutusyhtiöt kuitenkin korvaavat lisäksi kohtuulliset lisäkustannukset jotka ovat aiheutuneet vakuutuksenottajan omista toimenpiteistä metsäpalon torjumiseksi. Tällaisia lisäkustannuksia ovat esimerkiksi käsiasemuttimen täyttökustannukset sekä jälkivartiointikustannukset.

Liite 2. Taulukko 2. Vahingoittuneen puuston vähimmäismäärä.

Vakuutusyhtiö	Vahingoittuneen puuston määrä
LähiTapiola	Vahingoittuneen puuston tai puutavaran määrän yhtä vakuutusstapahtumaa kohti on oltava vähintään 15 kiintokuutiometriä.
Op vahinkovakuutus	Puusto- tai puutavaravahinko korvataan, kun vahingoittuneen puuston ja puutavaran määrä vakuutusstapahtumaa kohti on vähintään 15 kiintokuutiometriä.
Pohjantähti	Pienin korvauksen piiriin kuuluva vakuutusstapahtuma - puusto ja puutavara: 15 kiintokuutiometriä, lukuun ottamatta hyönteisten aiheuttamaa vahinkoa puustolle, jolloin pienin korvauksen piiriin kuuluva vakuutusstapahtuma on puolen hehtaarin yhtenäinen alue, joka joudutaan keinoilisesti metsittämään
Fennia	Vahinko korvataan kun vahingoittuneen puuston tai puutavaran määrä vakuutusstapahtumaa kohti on vähintään 20 kiintokuutiometriä.
If	Puusto- ja puutavaravahingossa sekä tonttimetsän puustovahingossa korvausmäärä on vakuutus kirjassa ilmoitettu rahamäärä puuston tai puutavaran tuhoutunutta kiintokuutiometriä kohti.
Turva	Metsän puustolle tai puutavaralle aiheutunut vahinko korvataan, kun vahingoittuneen puuston tai puutavaran määrä vahinkoa kohti on vähintään 15 kiintokuutiometriä.
Vertailu	Fennialla minimivahingon määrä vakuutusstapahtumaa kohti on vähintään 20 kiintokuutiometriä. If ei ole määrittänyt vakuutusehdotuksissaan vahingon korvattavuuden minimimäärää. Muilla yhtiöillä ehdot käytännössä keskenään identtiset.

Liite 3. Taulukko 3. Vahingoittuneen taimikon vähimmäismäärä

Vakuutusyhtiö	Vahingoittuneen taimikon määrä
LähtiTapiola	Taimikolle aiheutunut vahinko korvataan, kun keinollinen metsittäminen on vahingon johdosta syntyneen vajaatuottoisuuden poistamiseksi tarpeellinen ja yhtenäinen metsitettävä alue on vähintään 0,5 hehtaarin suurinen.
Op vahinkovakuutus	Taimikkovahinko korvataan, kun keinollinen metsittäminen on vahingon johdosta syntyneen vajaatuottoisuuden poistamiseksi tarpeen ja yhtenäinen metsitettävä alue on vähintään puolen hehtaarin suurinen. Vajaatuottoisuus arvioidaan Metsätalouden kehittämiskeskus Tapion ohjeiden perusteella.
Pohjantähti	Pienin korvauksen piiriin kuuluva vakuutus tapahtuma - taimikko: puolen hehtaarin yhtenäinen alue, joka joudutaan keinollisesti metsittämään.
Fennia	Vahinko korvataan kun keinollinen metsittäminen on vahingon johdosta syntyneen vajaatuottoisuuden poistamiseksi tarpeellinen ja yhtenäinen metsitettävä alue on vähintään puolen hehtaarin suurinen.
If	Talous- ja tonttimetsän taimikkovahingossa korvausmäärä on vakuutus kirjassa ilmoitettu rahamäärä tuhoutunutta, vahingon johdosta keinollisesti metsitettävää hehtaaria kohti. Puulajikohtaiset taimimäärät ja täydennysistutustarve lasketaan Metsätalouden kehittämiskeskus Tapion ohjeiden mukaan
Turva	Metsän taimikolle aiheutunut vahinko korvataan, kun keinollinen metsittäminen on vahingon johdosta syntyneen vajaatuottoisuuden poistamiseksi tarpeen ja yhtenäinen metsitettävä alue on vähintään 0,5 hehtaarin suurinen.
Vertailu	Ehdot jokaisella yhtiöllä käytännössä identtiset.

Liite 4. Taulukko 4. Istutettaville taimille aiheutuneen vahingon vähimmäismäärä.

Vakuutusyhtiö	Istutettaville taimille aiheutunut vahinko
LähiTapiola	Istutettaville taimille aiheutunut vahinko korvataan, kun taimia tuhoutuu vähintään 0,5 hehtaarin istuttamiseen tarvittava määrä.
Op	Istutettaville taimille aiheutunut vahinko korvataan, kun taimia on menetetty vähintään puolen hehtaarin istuttamiseksi tarvittava määrä.
Pohjantähti	Ehdoissa ei mainintaa.
Fennia	Ehdoissa ei mainintaa.
If	Istuttamista odottavat taimet korvataan vastaavien taimien hankintahinnan mukaan
Turva	Istutettaville taimille aiheutunut vahinko korvataan, kun taimia tuhoutuu käyttökelvottomaksi vähintään puolen hehtaarin istuttamiseen tarvittava määrä.
Vertailu	LähiTapiolan, Op vahinkovakuutuksen ja Turvan ehtokohdat identtiset. Pohjantähden ja Fennian vakuutusehdoissa ei mainintaa istutettaville taimille aiheutuneen vahingon korvaamisesta. If ei ole määrittänyt vakuutusehdoissaan minimirajaa taimien korvattavuudelle.

Liite 5. Taulukko 5. Hakkuutähteelle aiheutuneen vahingon vähimmäismäärä.

Vakuutusyhtiö	Bioenergiaksi tarkoitettulle hakkuutähteelle aiheutunut vahinko
LähtiTapiola	Bioenergiaksi tarkoitettulle hakkuutähteelle aiheutunut vahinko korvataan, kun hakkuutähdettä tuhoutuu vähintään 0,5 hehtaarin hakkuualalta kerätty tai kerättäväksi tarkoitettu määrä.
Op	Bioenergiaksi tarkoitettulle hakkuutähteelle aiheutunut vahinko korvataan, kun hakkuutähdettä tuhoutuu tai anastetaan vähintään puolen hehtaarin alalta kerätty tai kerättäväksi tarkoitettu määrä.
Pohjantähti	Ehdoissa ei mainintaa.
Fennia	Ehdoissa ei mainintaa.
If	Energiapuun korvausmäärä lasketaan käyvän hinnan mukaan.
Turva	Bioenergiaksi tarkoitettulle hakkuutähteelle aiheutunut vahinko korvataan, kun hakkuutähdettä tuhoutuu vähintään puolen hehtaarin hakkuualalta kerätty tai kerättäväksi tarkoitettu määrä.
Vertailu	Pohjantähden ja Fennia :n vakuutusehdoissa ei ole mitään mainintaa hakkuutähteelle aiheutuneen vahingon korvaamisesta. If :in vakuutusehdoissa ei ole määritetty alarajaa vahingoittuneen energiapuutavaran määrälle. Turvan, LähtiTapiolan ja Op vahinkovakuutuksen ehdot käytännön tasolla identtiset.

Liite 6. Taulukko 6. Mitä vakuutus ei korvaa?

Mitä vakuutus ei korvaa?	Lahtipiola	OP-Vahinkovakuutus	Pohjantähti	Fennia	If	Tuva
Vakuutus ei korvaa vahinkoa, joka on tapahtunut tai alkanut ennen vakuutuksen voimaantuloa	X	X	X	X	X	X
Vakuutus ei korvaa vahinkoa siltä osin kuin se voidaan korvata julkisista varoista	X	X	X	X	X	X
Vakuutus ei korvaa vahingon johdosta syntyneitä metsitämiskustannuksia	X	X	X	X	X	X
Vakuutus ei korvaa ilman, maaperän tai veden saastumisesta aiheutuneita vahinkoja	X	X	X	X	X	X
Vakuutus ei korvaa suhdanteiden aiheuttamien markkinahintojen muutosta ja muita varallisuusvahinkoja	X				X	
Vakuutus ei korvaa metsätuhoopuuston korjuun jälkeisiä raivaus-, siistimis- tai maisemointikustannuksia	X					
Vakuutus ei korvaa vahinkoa joka on aiheutunut sodasta, kapinasta, vallankumouksesta, lakosta tai muusta sen kaltaisesta systä taikka ydinvahingosta.	X			X		X
Vakuutus ei korvaa maisemallisista tai muita väliaikaisista menetysistä			X			
Vahinkoa joka johtuu roudasta, ravinnepuutteesta tai hirteläimistä			X		X	X
Vahinkoa joka johtuu kylmyydestä, kuivuudesta tai kuivuudesta			X		X	X
Vakuutus ei korvaa kasvatappiota taimikolle			X		X	X
Vakuutus ei korvaa jäkälävaivauksesta aiheutuneita kuluja	X	X	X	X	X	X
Vakuutus ei korvaa metsän anon alentumista					X	
Vakuutus ei korvaa muulle kuin vakuutetulle omaisuudelle sattunutta vahinkoa					X	X
Vakuutus ei korvaa sammutuskustannuksia		X			X	
Vakuutus ei korvaa sukkuamadoista aiheutuneita vahinkoja					X	
Vakuutus ei korvaa suunnittelu-, käsittely- tai työvivheestä, metsänhoidon laiminlyönnistä tai hitaasti kehittyvistä tapahtumista aiheutuvaa vahinkoa					X	

Liite 7. Taulukko 7. Hyönteisten aiheuttama tuho – Mitä korvataan?

Vakuutusyhtiö	Hyönteisten aiheuttama tuho - Mitä korvataan?
LähiTapiola	Vakuutuksesta korvataan hyönteisten aiheuttama vahinko puustolle ja taimikolle. Puustolle ja taimikolle aiheutunut vahinko korvataan, kun keinollinen metsittäminen on vahingon johdosta syntyneen vajaatuottoisuuden poistamiseksi tarpeellinen ja yhtenäinen metsitettävä alue on vähintään 0,5 hehtaarin suuruinen. Vakuutuksesta ei korvata mäntyankeroisen eikä muiden sukkulamatojen aiheuttamia vahinkoja. Puutavaralle, istutettaville taimille ja hakkuutähteelle aiheutuneita
Op vahinkovakuutus	Vakuutuksesta korvataan suoranaiset esinevahingot, jotka ovat hyönteisistä, tulvasta, anastamisesta tai vahingonteosta aiheutuneet puustolle, taimikolle, puutavaralle tai istutettaville taimille. Hakkuutähteelle korvataan vain anastamisesta tai vahingonteosta aiheutuneet vahingot.
Pohjantähti	Vakuutus korvaa hyönteisten aiheuttaman puuston tai taimikon kuoleman.
Fennia	Vakuutuksesta korvataan hyönteisten ja tulvan puustolle (valtapituus yli 7 metriä) aiheuttama vahinko tuhokohdissa, joissa puusto on vioittunut vähintään yhden hehtaarin suuruisella yhtenäisellä alueella siten, että alue joudutaan vahingon välittömänä seurauksena kokonaan metsittämään. Taimikolle aiheutunut vahinko korvataan kun keinollinen metsittäminen on vahingon johdosta syntyneen vajaatuottoisuuden poistamiseksi tarpeellinen ja yhtenäinen metsitettävä alue on vähintään puolen hehtaarin suuruinen.
If	Vakuutuksesta korvataan äkillinen ja ennalta arvaamaton välitön esinevahinko, jonka syynä ovat hyönteiset. (Vakuutuksesta ei korvata mäntyankeroisen eikä muiden sukkulamatojen aiheuttamia vahinkoja.)
Turva	Vakuutuksesta korvataan hyönteisten aiheuttama vahinko puustolle ja taimikolle. Metsän puustolle ja taimikolle aiheutunut vahinko korvataan, kun keinollinen metsittäminen on vahingon johdosta syntyneen vajaatuottoisuuden poistamiseksi tarpeen ja yhtenäinen metsitettävä alue on vähintään 0,5 hehtaarin suuruinen. (Vakuutuksesta ei korvata mäntyankeroisen eikä muiden
Vertailu	Turva, If ja LähiTapiola eivät korvaa mäntyankeroisen tai muiden sukkulamatojen aiheuttamia vahinkoja. Fennia korvaa vahingon vain yli 7 metriä valtapituudeltaan olevalle puustolle, muttei taimikolle. Pohjantähti, LähiTapiola ja Turva korvaavat vahingot puustolle sekä taimikolle ja Op vahinkovakuutus korvaa vahingot näiden lisäksi myös puutavaralle ja istutettaville taimille. If ei ole määritellyt erikseen että mitä korvataan.

Liite 8. Taulukko 8. Sienitautien aiheuttamat vahingot.

Vakuutusyhtiö	Sienitautien aiheuttamat tuhot
LähiTapiola	Vakuutuksesta korvataan sienitautien aiheuttama vahinko puustolle ja taimikolle. Puutavaralle, istutettaville taimille ja hakkuutähteelle aiheutuneita sienitautivahinkoja ei korvata.
Op	Vakuutuksesta korvataan suoranaiset esinevahingot, jotka ovat aiheutuneet jyrstijöistä, jänkistä, metsäkaurista, linnuista tai sienitaudeista taimikolle tai istutettaville taimille.
Pohjantähti	Vakuutus korvaa sienitaudin aiheuttaman taimikon kuoleman.
Fennia	Vakuutuksesta korvataan sienitautien aiheuttama vahinko taimikolle kun keinollinen metsittäminen on vahingon johdosta syntynyt vajaatuottoisuuden poistamiseksi tarpeellinen ja yhtenäinen metsitettävä alue on vähintään puolen hehtaarin suuruinen.
If	Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka on aiheutunut sienitaudeista.
	Vakuutuksesta korvataan sienitautien aiheuttama vahinko puustolle ja taimikolle.
Turva	Vakuutuksesta ei korvata metsän puustolle aiheutuneita sienitautivahinkoja silloin, kun vahingonaiheuttajana on jokin puuainesta lahottava sienitauti, kuten juurikäppä. Myöskään metsänhoitotöiden tai puunkorjuun yhteydessä syntyneistä puiden tai taimien ulkoisista vaurioista johtuvia sienitautivahinkoja ei korvata. Vakuutuksesta ei korvata hakatulle puutavaralle eikä hakkuutähteelle aiheutuneita vahinkoja.
Vertailu	Fennia, Op Vahinkovakuutus ja Pohjantähti korvaavat vain taimikoille aiheutuneita vahinkoja. LähiTapiola ja Turva korvaavat puustolle ja taimikolle aiheutuneita vahinkoja. If ei korvaa sienitaudeista aiheutuneita vahinkoja.

Liite 9. Taulukko 9. Jyrsijöiden aiheuttamat vahingot

Vakuutusyhtiö	Jyrsijöiden aiheuttamat tuhot
LähiTapiola	Vakuutuksesta korvataan metsäkauriiden, jäniseläinten, jyrsijöiden ja lintujen aiheuttamat vahingot puustolle, taimikolle, hakatulle puutavaramalle ja istutettaville taimille. Majavapadon nostama tulva sekä majavan jyrsintävahingot katsotaan yhdeksi ja samaksi vakuustapahantumaksi, jonka korvauksesta vähennetään yksi omavastuu. Jotta vahingot voidaan katsoa yhdeksi vakuustapahantumaksi, niiden tulee olla samalla yhtenäisellä alueella. Hakkuutähteelle aiheutuneita vahinkoja ei korvata.
Op	Vakuutuksesta korvataan suoranaiset esinevahingot, jotka ovat aiheutuneet jyrsijöistä, jäniksistä, metsäkauriista, linnusta tai sienitaudeista taimikolle tai istutettaville taimille.
Pohjantähti	Vakuutus korvaa jyrsijän aiheuttaman taimikon kuoleman.
Fennia	Vakuutuksesta korvataan jyrsijöiden aiheuttama vahinko taimikolle kun keinollinen metsittäminen on vahingon johdosta syntynen valjauttoisuuden poistamiseksi tarpeellinen ja yhtenäinen metsitettävä alue on vähintään puolen hehtaarin suuruisen.
If	Vakuutuksesta korvataan äkillinen ja ennalta arvaamaton välitön esinevahinko, jonka syynä ovat jyrsijät.
Turva	Vakuutuksesta korvataan metsäkauriiden, jäniseläinten, jyrsijöiden ja lintujen aiheuttamat vahingot puustolle, taimikolle, hakatulle puutavaramalle ja istutettaville taimille. Majavapadon nostama tulva sekä puustolle, puutavaramalle tai taimikolle aiheutuneet majavan jyrsijävahingot katsotaan yhdeksi ja samaksi vahinkotapahantumaksi, jonka korvauksesta pidätetään vain yksi omavastuu. Edellytyksenä on, että vahingot ovat tapahtuneet samalla yhtenäisellä alueella.
Vertailu	LähiTapiolan ja Turvan ehdoissa korvataan jyrsijöiden aiheuttamat vahingot puustolle, taimikolle, hakatulle puutavaramalle sekä istutettaville taimille. Molempien yhtiöiden ehdoissa on myös kohta jossa mahdollistetaan majavapadon nostaman tulvan sekä majavan aiheuttamien jyrsijävahingon katsominen samaksi vahinkotapahantumaksi. Pohjantähti korvaa vain jyrsijän aiheuttaman taimikon kuoleman. Fennia korvaa vain jyrsijöiden aiheuttaman vahingon taimikolle. If ei ole erikseen määritellyt korvaako se vahingon taimikolle, puustolle tai hakatulle puutavaramalle.

Liite 10. Taulukko 10. Myrskyn aiheuttamat vahingot

Vakuutusyhtiö	Myrskyn aiheuttamat tuhot - Mitä korvataan?
LähiTapiola	Vakuutuksesta korvataan myrskyn aiheuttama vahinko puustolle, taimikolle, hakatulle puutavaralle ja istutettaville taimille. Hakkuutähteelle aiheutuneita myrskyvahinkoja ei korvata.
OP	Vakuutuksesta korvataan suoranaiset esinevahingot, jotka ovat myrskystä aiheutuneet puustolle, taimikolle, puutavaralle tai istutettaville taimille.
Vahinkovakuutus	
Pohjantähti	Vakuutus korvaa vahinkopaikkaa lähimmän ilmatieteen laitoksen säähavaintoaseman mittaaman, myrskyksi tai kovaksi tuuleksi luokiteltavan tuulen, jonka 10 minuutin keskinopeus on yli 14 metriä.
Fennia	Vakuutuksesta korvataan myrskyn ja lumen aiheuttama vahinko puustolle ja taimikolle.
If	Vakuutuksesta korvataan äkillinen ja ennalta arvaamaton välitön esinevahinko, jonka syynä on myrsky tai lumi.
Turva	Vakuutuksesta korvataan myrskyn aiheuttama vahinko puustolle, taimikolle, hakatulle puutavaralle ja istutettaville taimille.
Vertailu	If ei ole määritellyt erikseen sitä että korvaako vakuutus vahingot puustolle, taimikolle tai hakatulle puutavaralle. Myöskään Pohjantähti ei ole määritellyt tehnyt, mutta sen sijaan on määritellyt erittäin tarkkaan sen että milloin on kyseessä myrskyn aiheuttama tuho. Fennian ehdoissa vahingot korvataan vain puustolle ja taimikoille. Muut yhtiöt korvaavat vahingot jotka ovat aiheutuneet puustolle, taimikolle, hakatulle puutavaralle ja istutettaville taimille. LähiTapiola on erikseen listannut ehtoihinsa että hakkuutähteelle aiheutuneita vahinkoja ei korvata.

Liite 11. Taulukko 11. Lumen aiheuttamat vahingot

Vakuutusyhtiö	Lumen aiheuttamat tuhot - Mitä korvataan?
LähiTapiola	Vakuutuksesta korvataan lumen aiheuttama vahinko puustolle ja taimikolle. Puutavaralle, istutettaville taimille ja hakkuutähteelle aiheutuneita lumivahinkoja ei korvata.
OP Vahinkovakuutus	Vakuutuksesta korvataan suoranaiset esinevahingot, jotka ovat lumesta aiheutuneet puustolle, taimikolle, puutavaralle tai istutettaville taimille.
Pohjantähti	Vakuutus korvaa poikkeuksellisen runsaasta lumikuormasta aiheutuneen vahingon.
Fennia	Vakuutuksesta korvataan myrskyn ja lumen aiheuttama vahinko puustolle ja taimikolle.
If	Vakuutuksesta korvataan äkillinen ja ennalta arvaamaton välitön esinevahinko, jonka syynä on myrsky tai lumi.
Turva	Vakuutuksesta korvataan lumen aiheuttama vahinko puustolle ja taimikolle.
Vertailu	If ei ole määritellyt erikseen sitä että korvaako vakuutus vahingot puustolle, taimikolle tai hakatulle puutavaralle. Pohjantähti ei myöskään ole määritelmää tehnyt vaan ilmoittaa että vakuutus korvaa poikkeuksellisen runsaasta lumikuormasta aiheutuneen vahingon. Fennian ja Turvan ehdoissa vahingot korvataan vain puustolle ja taimikoille. Op Vahinkovakuutus ja LähiTapiola korvaavat vahingot jotka ovat aiheutuneet puustolle, taimikolle, hakatulle puutavaralle ja istutettaville taimille. LähiTapiola on kuitenkin erikseen listannut ehtoihinsa että hakkuutähteelle aiheutuneita vahinkoja ei korvata.

Liite 12. Taulukko 12. Vahinkojen korvaamisen perusteet

Korvauksen määrän peruste	Lähtäpiola	Op Vahinkovakuutus	Pohjantähti	Fennia	If	Turva
Puustolle	Hakkuuarvon *menetyksen perusteella. Laskennassa huomioidaan myös puutavaralajisittymä, hakkuu- ja korjauskustannusten kohoaminen, puuston käyttökelvottomaksi tuleminen ja tuhoutuminen, sekä odotusarvovahinko.	Hakkuuarvon *menetyksen perusteella. Laskennassa huomioidaan myös puutavaralajisittymä, hakkuu- ja korjauskustannusten kohoaminen, puuston käyttökelvottomaksi tuleminen ja tuhoutuminen, sekä odotusarvovahinko.	Vahingon määrän arvioinnin perusteena ovat puutavaralajisittymä (esim. tukkipuusta kutipuuksi), hakkuu- ja korjauskustannusten kohoaminen, puuston käyttökelvottomaksi tuleminen ja tuhoutuminen, sekä liian aikaisin tapahtuvasta hakkuusta aiheutuva odotusarvovahinko.	Hakkuuarvon ja odotusarvon **** menetyksen perusteella. Laskennassa huomioidaan myös puutavaralajisittymä, hakkuu- ja korjauskustannusten kohoaminen, puuston käyttökelvottomaksi tuleminen ja tuhoutuminen, sekä odotusarvovahinko.	Vakuuskirjassa ilmoitettu rahamäärä tuhoutunutta hehtaaria kohden.	Hakkuuarvon *menetyksen perusteella. Laskennassa huomioidaan myös puutavaralajisittymä, hakkuu- ja korjauskustannusten kohoaminen, puuston käyttökelvottomaksi tuleminen ja tuhoutuminen, sekä odotusarvovahinko.
Taimikolle	Kustannusarvon **menetyksen perusteella	Kustannusarvon **menetyksen perusteella	Kustannusarvon **menetyksen perusteella	Kustannusarvon **menetyksen perusteella	Vakuuskirjassa ilmoitettu rahamäärä tuhoutunutta hehtaaria kohden.	Kustannusarvon **menetyksen perusteella
Puutavaralle	Myyntihinnan ***menetyksen perusteella.	Myyntihinnan ***menetyksen perusteella.	Samana kuin kohdassa: puustolle.	Myyntihinnan ***menetyksen perusteella.	Samana kuin kohdassa: puustolle.	Myyntihinnan ***menetyksen perusteella.
Hakkuutähteelle	Käyvän arvon menetyksen perusteella. ****	Käyvän arvon menetyksen perusteella. ****	Eriillistä mainintaa	Eriillistä mainintaa	Käyvän arvon mukaan.	Käyvän arvon menetyksen perusteella. ****
Isutettaville taimille	Jälleehankinta-arvon perusteella.	Ei mainintaa.	Ei erillistä mainintaa	Ei erillistä mainintaa	Jälleehankinta-arvon perusteella.	Jälleehankinta-arvon perusteella.
*Puuston hakkuuarvolla tarkoitetaan puustosta saatavaa kantorahaa käyvinä puutavaralajeina myytävänä.						
**Taimikon kustannusarvolla tarkoitetaan taimikon perustamisesta ja kasvattamisesta aiheutuneita kustannuksia.						
***Puutavaran myyntihinnalla tarkoitetaan puutavaran kantohintaa, mikäli vahingoittunut puutavara on myyty pystykaupalla ja hankintahintaa, mikäli vahingoittunut puutavara on myyty hankintakaupalla.						
****Vahingon suuruus määritellään laskemalla hakkuutähteen käypä arvo ennen vahinkoa ja sen jälkeen.						
*****Odotusarvolla tarkoitetaan puustosta tulevaisuudessa saatavien hakkuutulujen perusteella laskettua nykyarvoa.						

Liite 13. Taulukko 13. Metsän viljelykustannukset siemenpuiden vahingoissa.

Vakuutusyhtiö	Metsän viljelykustannukset siemenpuiden vahingoissa
LähiTapiola	Ehdoissa ei mainintaa.
Op Vahinkovakuutus	Vakuutuksesta korvataan metsän viljelyn kustannuksia, jos myrsky kaataa tai palo tuhoaa siemenpuita niin paljon, että keinollinen uudistaminen on välttämätöntä vajaatuottoisuuden poistamiseksi. Keinollinen uudistaminen korva- taan, jos luontainen uudistaminen on merkitty voimassa olevaan metsäsunnitelmaan kyseisen alan suositeltavimmaksi uudistamistavaksi ja uudistaminen on tehty metsäämmattilaisen antamien ohjeiden mukaisesti. Edellytyksenä on muun muassa, että siemenpuita on jätetty riittävästi, ne on ryhmitelty oikein ja uudistettavaksi tarkoitettu ala on muokattu tai metsänkäyttöilmoituksessa muokkaus on merkitty tehtäväksi. Keinollinen uudistaminen metsän kyivön sijasta taimia istuttamalla korvataan vain, kun se metsäämmattilaisen ohjeiden mukaan on erityisen perusteltua kyseisellä vahinkoalueella.
Pohjantähti	Ehdoissa ei mainintaa.
Fennia	Ehdoissa ei mainintaa.
If	Ehdoissa ei mainintaa.
Turva	Vakuutuksesta korvataan metsän viljelyn kustannuksia, jos myrsky tai palo vahingoittaa siemenpuita niin paljon, että keinollinen uudistaminen on välttämätöntä vajaatuottoisuuden poistamiseksi. Keinollinen uudistaminen korvataan, jos luontainen uudistaminen on merkitty voimassa olevaan metsäsunnitelmaan kyseisen alan suositeltavimmaksi uudistamistavaksi ja uudistaminen on tehty metsäämmattilaisen antamien ohjeiden mukaisesti. Keinollinen uudistaminen metsän kyivön sijasta taimia istuttamalla korvataan vain, kun se metsäämmattilaisen ohjeiden mukaan on erityisen perusteltua kyseisellä vahinkoalueella.
Vertailu	Op vahinkovakuutuksella ja Turvalla on ehdoissa mainittuna että metsän viljelyn kustannuksia on mahdollista korvata mikäli siemenpuille aiheutuu riittävästi vahinkoa. Muilta vakuutusyhtiöiltä tällaista ehtokohtaa ei löydy.